

4.8.20

לכבוד כב' השופט ד"ר מרזל <u>מנהל בתי המשפט</u>	לכבוד כב' השופטת אסתר חיות <u>נשיאת בית המשפט העליון</u>	לכבוד מר אבי ניסנקורן <u>שר המשפטים</u>
--	--	---

שלום רב,

הנדון: הפרת החובה לייצוג הולם בועדת האיתור למינוי נשיא/ה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב

1. אנו פונות אליכם בדחיפות נוכח הפרסום ב-"The Marker" מיום 3.8.20, ממנו עולה כי הועדה שהוקמה לאיתור נשיא/ת לבית המשפט המחוזי בתל-אביב, לאור פרישתו הצפויה של כב' השופט אורנשטיין, הוקמה על טהרת הגברים בלבד. בהתאם לדיווח, הועדה מונה 3 חברים: שופט בית המשפט העליון כב' השופט עמית, מנהל בתי המשפט כב' השופט ד"ר מרזל, ונשיא בית המשפט המחוזי בנצרת, כב' השופט אברהם. כן פורסם כי על התפקיד מתמודדים שלושה שופטים: כב' השופטים גלעד נויטל, ירון לוי ואיריס לושי-עבודי.
2. **מינוי ועדת איתור לנשיא/ה בית המשפט המחוזי, שהיא על טהרת הגברים בלבד, מהווה הפרה של חובת הייצוג ההולם החלה בעניינינו, ואשר מעוגנת בחקיקה, בפסיקת בית המשפט העליון, בהחלטות ממשלה ובהנחיות מנהליות.**
3. חובת הייצוג ההולם וההעדפה המתקנת לנשים בגופים ציבוריים עוגנה, באופן חד משמעי ומפורש, הן בסעיף 15א לחוק שירות המדינה (מינויים), תשי"ט-1959 המחיל את החובה בשירות המדינה, והן בסעיף 6א(ג) לחוק שיווי זכויות האשה, התשי"א-1951, המחיל את החובה על כל גוף ציבורי, והקובע כדלקמן:

"בגוף ציבורי ובוועדות המכרזים והמינויים של גוף ציבורי, יינתן ביטוי הולם בנסיבות הענין, לייצוגן של נשים בסוגי המשרות ובדירוגים השונים בקרב העובדים, ההנהלה, הדירקטוריון והמועצה, ובלבד שאם לצורך ביצוע הוראה זו נדרשת העדפת אישה, תינתן העדפה כאמור אם המועמדים בני שני המינים הם בעלי כישורים דומים".
4. בית המשפט העליון פירש בהרחבה את חובת הייצוג ההולם, והבהיר את חשיבותה בכלל, ובדרגים הבכירים בפרט. ראו למשל, בג"ץ 453/94 **שדולת הנשים בישראל נ' ממשלת ישראל**; בג"ץ 5755/08 **יעל ארן נ' ממשלת ישראל**, בג"ץ 2754/02 **שדולת הנשים בישראל נ' ממשלת ישראל** ובג"ץ 5660/10 **איתן מעכי נ' ראש הממשלה**.
5. על אופן בחירת נשיא/ה לבית המשפט המחוזי חל סעיף 9 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984, אשר קובע בס"ק (א) כי:

"נשיאים וסגני נשיאים של בתי משפט מחוזיים ושל בתי משפט שלום, יתמנו בידי שר המשפטים בהסכמת נשיא בית המשפט העליון, איש איש מקרב השופטים של בתי המשפט שבדרגה הנדונה".

6. בעניינו חל גם "נוהל מינוי נשיא" של הנהלת בתי המשפט, הוראה מס' 1-2016, מיום 11.12.2016 הקובע כי:

"הרכב ועדת האיתור ייקבע על ידי נשיא בית המשפט העליון בהתאם לערכאה אליה נבחר הנשיא, כדלקמן - "לבית משפט מחוזי – שופט של בית המשפט העליון – יו"ר הועדה; נשיא של בית משפט מחוזי; מנהל בתי המשפט".

7. **אין ספק כי יישום האמור בנוהל מינוי נשיא כפוף לחובת הייצוג ההולם על פי דין, ולפיכך במינוי חברי ועדת האיתור יש לפעול בהתאם לחובה זו ולמנות נשים, כאשר כישורי בני שני המינים דומים.** לאור העובדה שעל פי הנוהל, ועדת האיתור תורכב משופט עליון, נשיא של בית משפט מחוזי, ומנהל בתי המשפט, ומאחר ומנהל בתי המשפט המכהן הוא גבר, יש למנות נשים מקרב בעלי התפקידים האחרים (בבית המשפט העליון מכהנות כיום ארבע נשים שופטות, ושתי נשים מכהנות כנשיאות בתי משפט מחוזיים).

8. בהקשר זה חשוב להזכיר הן את **נוהל הקמת ועדת איתור**, מיום 7.5.2018, מספר הנחיה 1.2, והן את **נוהל עבודת הוועדה לאיתור מועמדים**, מיום 7.5.2018, מספר הנחיה 1.2, הדנים באופן ישיר בחובות החלות על ועדות איתור לאיוש משרות בכירות בשירות המדינה, ומחילים באופן מפורש את חובת הייצוג ההולם. וכך נאמר בהקשר זה:

"בין חברי ועדת האיתור יינתן ייצוג שווה לבני שני המינים, תוך אפשרות לסטייה של חבר אחד כשמספר חברי הועדה הוא אי זוגי. על אף האמור, במקרים בהם הרכב ועדת האיתור נגזר מתפקידים מאוישים (ex officio), או במקרים חריגים אחרים, רשאי נציב השירות לאשר הרכב עם פחות משתי נשים" (סעיף 5.2 ב.נוהל עבודת הוועדה לאיתור מועמדים, ההדגשה אינה במקור).

9. כאמור בנהלים אלה, הנהלים חלים, ככלל, גם על פעולתן של ועדות איתור וולנטריות (כאשר הליך ועדת האיתור אינו מתחייב על פי חוק או על פי החלטת ממשלה), בשינויים המחוייבים, וכל עוד לא נקבעו הוראות אחרות לגבי משרה מסוימת.

10. כאן המקום להזכיר כי ייצוג הולם לנשים איננו רק בגדר הכרח מכוח הדין, כי אם גם הכרח ציבורי ומוסרי ממדרגה ראשונה, והדברים נכונים במיוחד כאשר מדובר בתפקיד בכיר במערכת המשפטית, זו אשר מתווה את חובת הייצוג ההולם ומיישמת אותה במקרים אחרים. זאת ועוד: הניסיון והמידע המצטבר מעידים כי בחירת אישה, הן לתפקיד עצמו והן לוועדת האיתור, בנוסף להיותה בעלת ערך כשלעצמה, מספקת ערך מוסף לתפקיד ונקודות מבט שונות, באופן שייטיב עם התפקיד ויוכל להוביל גוף חשוב זה להצלחות ולהישגים לטובת הכלל.

11. **אשר על כן, לאור כל האמור לעיל, ולאור העובדה שבהתאם לדיווח, ועדת האיתור אמורה להתכנס בשבוע הבא, אנו פונות אליכם בבקשה דחופה לשנות לאלתר את הרכב הועדה, ולמנות נשים חברות הועדה.**

12. **בנוסף, ברי כי חובת הייצוג חלה במלוא עוזה גם בבחירה לתפקיד עצמו של נשיא/ה בית המשפט המחוזי. בנסיבות הענין, ולאור העובדה שכיום מועמדים לתפקיד 2 גברים ואשה אחת, אנו קוראות לכם לפעול למען איתור אקטיבי של נשים נוספות מועמדות לתפקיד, בידיעה ברורה שישנן נשים מצוינות לתפקיד זה, בעלות כישורים שלכל הפחות אינם פחותים ביחס למועמדים גברים פוטנציאליים, ולמנות אשה לתפקיד, בהתקיים הנסיבות המתאימות לפי דין.**

13. להתייחסותכם בהקדם נודה.

בכבוד רב,

גלי זינגר, עו"ד
מנהלת המחלקה המשפטית

מיכל גרא מרגליות, עו"ד
מנכ"לית שדולת הנשים בישראל